

JADID MUTAFAKKIRLARI G'OYALARI NEGIZIDA YOSHLAR TARBIYA TIZIMINI FUNKSIONAL LOYIHALASHTIRISH MEZONLARI

D.A.Farmonov¹

Mas'ul muallif: Farmonov Doston Amon o'g'li, Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy instituti mustaqil tadqiqotchisi.

Received: 26 Sentabr 2026

Accepted: 01 Oktabr 2026

Published: 06 Oktabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Farmonov, D. A. JADID MUTAFAKKIRLARI G'OYALARI NEGIZIDA YOSHLAR TARBIYA TIZIMINI FUNKSIONAL LOYIHALASHTIRISH MEZONLARI / D. A. Farmonov // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 10, № 1. — B. 117–120.

1. Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy instituti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqolada jadid mutafakkirlarining boy va o'lmas pedagogik merosi asosida zamonaviy yoshlar tarbiyasi tizimini funktsional loyihalashtirishning ijtimoiy-pedagogik mezonlari hamda indikatorlari tizimi ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy va Mahmudxo'ja Behbudiy kabi jadidchilik harakati namoyandalarining konseptual qarashlari bugungi kunning raqamli jamiyati va pedagogik voqeligi prizmasi orqali jadvallarsiz, tizimli-strukturaviy tekstual tahlil asosida tadqiq etilgan. Muallif tomonidan yoshlarda ijtimoiy-ma'naviy immunitetni shakllantirish, mustaqil va tanqidiy fikrlash (critical thinking) salohiyatini oshirish hamda tarbiya jarayonining samaradorligini o'lchashga xizmat qiluvchi to'rtta strategik mezon va ularning funktsionalparametrlariloyihalashtirilgan.

Kalit so'zlar: jadid mutafakkirlari, tarbiya tizimi, funktsional loyihalashtirish, baholash mezonlari, ijtimoiy immunitet, Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy, tanqidiy fikrlash, oilaviy pedagogika, ma'naviy-axloqiy daraja, Yangi O'zbekiston.

КРИТЕРИИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ НА ОСНОВЕ ИДЕЙ МЫСЛИТЕЛЕЙ-ДЖАДИДОВ

Аннотация. В данной научной статье научно анализируются социально-педагогические критерии и системы индикаторов для функционального проектирования современной системы воспитания молодежи на основе богатого и вневременного педагогического наследия мыслителей-джадидов. В рамках исследования концептуальные взгляды таких видных деятелей джадидского движения, как Абдурауф Фитрат, Абдулла Авлони и Махмудходжа Бехбуди, изучаются сквозь призму современного цифрового общества и педагогической реальности на основе системно-структурного текстуального анализа без использования таблиц. Автором спроектированы четыре стратегических критерия и их функциональные параметры, служащие формированию социально-духовного иммунитета у молодежи, повышению их способности к самостоятельному и критическому мышлению, а также измерению эффективности воспитательного процесса.

Ключевые слова: мыслители-джадиды, система воспитания, функциональное проектирование, критерии оценки, социальный иммунитет, Абдурауф Фитрат, Абдулла Авлони, критическое мышление, семейная педагогика, духовно-нравственный уровень, Новый Узбекистан.

CRITERIA FOR FUNCTIONAL DESIGNING OF YOUTH EDUCATION SYSTEM BASED ON THE IDEAS OF JADID THINKERS

Abstract. This scientific article scientifically analyzes the socio-pedagogical criteria and indicator systems for functional designing of the modern youth education system based on the rich and timeless pedagogical heritage of Jadid thinkers. Within the framework of the study, the conceptual views of such prominent figures of the Jadid movement as Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy, and Mahmudkhoja Behbudiy are explored through the prism of modern digital society and pedagogical reality based on a systematic-structural textual analysis without tables. The author designs four strategic criteria and their functional parameters, which serve to form socio-spiritual immunity among youth, enhance their capacity for independent and critical thinking, and measure the effectiveness of the upbringing process.

Keywords: jadid thinkers, education system, functional designing, evaluation criteria, social immunity, Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy, critical thinking, family pedagogy, spiritual-moral level, New Uzbekistan.

Kirish. Yangi O'zbekistonni barpo etish va jamiyat hayotining barcha jabhalarida Uchinchi Renessans poydevorini mustahkamlash sharoitida zamonaviy yoshlar tarbiyasi tizimini tubdan isloh qilish eng ustuvor va kechiktirib bo'lmaydigan ijtimoiy-pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Bugungi raqamlashtirish, global axborot makonining chegarasizligi va madaniy integratsiyalar davri yosh avlod ongiga, ularning xulq-atvori va

qadriyatlar tizimiga kuchli va shiddatli ta'sir ko'rsatmoqda. Virtual voqelik, ijtimoiy tarmoqlar va transmilliy axborot xurujlari oqibatida yoshlar o'rtasida ma'naviy bo'shliqning yuzaga kelishi, milliy o'zlikdan uzoqlashish va mafkuraviy buzg'unchilikka berilish xavfi ortib bormoqda. Bunday murakkab sharoitda an'anaviy tarbiyaviy yondashuvlar, ya'ni shunchaki cheklovlar qo'yish yoki quruq nasihatgo'ylikka asoslangan metodlar kutilgan samarani bermayapti. Zamonaviy pedagogika fani oldida yoshlar tarbiya tizimini har tomonlama o'lchanadigan, moslashuvchan va aniq maqsadga yo'naltirilgan funktsional loyihalashtirish talabi turibdi.

Tarbiyaviy jarayonlarni funktsional loyihalashtirish (Functional designing) – bu tarbiyaning maqsadidan tortib uning pirovard natijasigacha bo'lgan barcha bosqichlarni aniq indikatorlar yordamida boshqarish va diagnostika qilish demakdir. Bunday innovatsion tizimni yaratishda bizga o'z davrida Turkiston o'lkasini milliy inqiroz va jaholatdan qutqarish uchun mukammal pedagogik g'oyalarni ilgari surgan jadid mutafakkirlarining tajribasi metodologik poydevor bo'lib xizmat qiladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Jadid bobolarimiz boshlagan ma'rifatparvarlik harakati biz uchun shunchaki tarix emas, balki bugungi kunda yoshlarimiz qalbida milliy g'urur va mustaqil fikrlashni shakllantirishning jonli dasturidir. Biz jadidlar g'oyalarini zamonaviy ta'lim-tarbiya jarayoniga singdirish orqali yoshlarimizning ma'naviy immunitetini mustahkamlashimiz shart".

Jadid ma'rifatparvarlari millatning yuksalishini an'anaviy ta'limni isloh qilish, oilaviy xonadonlarni ilm va ma'rifat maskaniga aylantirish hamda har bir shaxsning jamiyat oldidagi funktsional mas'uliyatini oshirishda ko'rgan edilar. Ularning pedagogik asarlari, darsliklari va maqolalarida komil insonni tarbiyalashning o'ziga xos mezonlari va darajalari tizimli ravishda ifodalangan. Ushbu tadqiqotda jadid mutafakkirlari g'oyalari negizida zamonaviy yoshlar tarbiya tizimini funktsional loyihalashtirishning ijtimoiy-pedagogik mezonlarini ishlab chiqish va ularni ilmiy asoslash dolzarb muammo sifatida ko'rib chiqiladi. Mazkur mezonlarning aniqlanishi yoshlarning tarbiyaviylik darajasini raqamli va sifat ko'rsatkichlari orqali baholash hamda tarbiyaviy jarayonlarni pedagogik klaster doirasida boshqarish imkonini beradi.

Adabiyotlar tahlili. Pedagogika fanida tarbiya jarayonlarini loyihalashtirish, tizimli yondashuv va uning mezonlarini aniqlash muammolari mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan fundamental jihatdan o'rganilgan. Umumiy pedagogik loyihalashtirish va tizimlarni boshqarishning metodologik asoslari V.Kraevskiy, V.Bespalko kabi olimlarning ishlarida aks etgan. O'zbekiston pedagogika fanida esa shaxs tarbiyasining ijtimoiy-pedagogik muammolari, "oila – mahalla – maktab" tizimidagi hamkorlikning mezon va ko'rsatkichlari M.Inomova, B.Xodjaye, R.Ahliddinov, B.Pedagogov kabi taniqli olimlarimiz tomonidan tadqiq etilgan. Ularning ishlarida tarbiyaviy monitoringni tashkil etish prinsiplari ishlab chiqilgan.

Jadidchilik harakatining milliy va g'oyaviy poydevorini, uning ijtimoiy-pedagogik manbalarini o'rganishda jadidshunos olimlar D.A.Alimova, B.Qosimov, N.Karimov va U.Dolimovlarning xizmatlari beqiyosdir. Ular o'z asarlarida jadid mutafakkirlarining o'zlikni anglash yo'lidagi kurashini tarixiy va ilmiy haqiqat mezonlari asosida ochib berganlar. Pedagog olimlar K.Hoshimov va S.Nishonova esa o'zlarining tadqiqotlarida Abdulla Avloniyning "Turkiy guliston yoxud axloq" va Abdurauf Fitratning "Oila" asarlaridagi didaktik va axloqiy tamoyillarni tizimlashtirganlar. Xorijiy ilmiy tadqiqotlarda, xususan Adeeb Khalid va Edward Allworth ishlarida jadid pedagogikasi islom olamidagi modernizatsiya va ma'rifiy islohotlarning eng muvaffaqiyatli namunasi sifatida e'tirof etilgan.

Biroq, mavjud ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, jadid mutafakkirlarining qarashlari aksariyat hollarda faqat ma'rifatparvarlik va didaktik jihatdan o'rganilgan bo'lib, ularning g'oyalari asosida zamonaviy yoshlar tarbiyasining amaliy samaradorligini o'lchaydigan funktsional mezonlar va indikatorlar tizimi ishlab chiqilmagan. Tarbiya tizimini prognozlashtirish va loyihalashtirishda jadidlar merosidan baholash vositasi (evaluative tool) sifatida foydalanish mexanizmlari tadqiqotlardan chetda qolib kelmoqda. Ushbu maqolaning bosh ilmiy yangiligi va maqsadi – jadid mutafakkirlari g'oyalarini bugungi pedagogik diagnostika tiliga transformatsiya qilish orqali yoshlar tarbiya tizimini funktsional loyihalashtirishning yaxlit ijtimoiy-pedagogik mezonlari va ko'rsatkichlarini ishlab chiqishdan iboratdir.

Metodologiya. Tadqiqot jarayonida jadid mutafakkirlari g'oyalari asosida tarbiya tizimini loyihalashtirish mezonlarini belgilash uchun quyidagi tizimli metodlar majmuasiga tayanildi:

Tizimli-strukturaviy loyihalashtirish (System-structural designing): Zamonaviy yoshlar tarbiyasi jarayoni ko'p komponentli funktsional tizim sifatida qaraldi va uning har bir elementi uchun jadidona pedagogika mezonlari belgilandi.

Kriterial-indikatorli tahlil (Criteria-indicator analysis): Jadid mutafakkirlarining asarlarida ilgari surilgan axloqiy va ma'rifiy talablar bugungi kun yoshlarining tarbiyaviylik darajasini, ularning ijtimoiy faolligini aniqlaydigan baholash ko'rsatkichlariga aylantirildi.

Tarixiy-germenevtik talqin (Historical-hermeneutic interpretation): Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy va Mahmudxo'ja Behbudylarning darslik va manbalaridagi pedagogik atamalar (masalan, "fikr tarbiyasi", "oilaviy intizom", "g'ayrat va sa'y") bugungi kunning amaliy va raqamli pedagogika tushunchalari bilan qiyoslanib, funktsional mazmuni ochildi.

Shuningdek, ijtimoiy muhit, oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi vazifalarni to'g'ri taqsimlashda funktsional-funksional yondashuv metodologiyasidan unumli foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Jadid mutafakkirlarining asarlarida komil inson shaxsini tarbiyalash jarayoni hech qachon mavhum yoki quruq g'oyalar shaklida bo'lmagan. Ular har bir tarbiyaviy amalning ijtimoiy hayotda aniq funktsiyasi va amaliy natijasi bo'lishini talab qilganlar. Masalan, Mahmudxo'ja Behbudiy ta'limning natijasini shaxsning jamiyatda o'z o'rnini topishi va millatga xizmat qilishi bilan o'lchagan bo'lsa, Abdurauf Fitrat oilaviy tarbiyaning natijasini davlatning qudrati va barqarorligi bilan baholagan. Biz ushbu boy tajriba va konseptual yondashuvlardan kelib chiqib, zamonaviy yoshlar tarbiya tizimini funktsional loyihalashtirishning to'rtta strategik ijtimoiy-pedagogik mezonini va ularning indikatorlarini ishlab chiqdik.

Fikr madaniyati va intellektual o'zlikni anglash mezonlari

Ushbu mezon to'g'ridan-to'g'ri Abdulla Avloniyning "fikr tarbiyasi" haqidagi qarashlariga tayanadi. Avloniy fikrning inson hayotidagi funksiyasini uning butun axloqini, jamiyatlardagi faoliyatini va kelajagini belgilovchi bosh omil sifatida ko'rsatgan. Zamonamiz raqamli globallashtirish va axborot xurujlari sharoitida ushbu mezon yoshlarning internet va virtual makondagi harakatlarini baholashda eng birinchi ko'rsatkich hisoblanadi.

Mazkur mezonning birinchi indikatorlari – yoshlarda Tanqidiy fikrlash (Critical thinking) va axborotlarni saralash ko'nikmasidir. Yoshlarning ijtimoiy tarmoqlardagi feyk xabarlarini haqiqatdan ajrata olishi, turli manipulyativ g'oyalarga nisbatan shaxsiy munosabat bildirishining fikr madaniyati yuqori ekanligidan dalolat beradi. Ikkinchi indikator – Media savodxonlik (Media literacy) va raqamli madaniyatdir. Bu ko'rsatkich yoshlarning internet tarmog'idan faqat ko'ngilochar vosita sifatida emas, balki o'zining intellektual va kasbiy salohiyatini oshirish, ilm va ma'rifat o'rganish (jadidona ma'rifatparvarlik) maqsadida funksional foydalanish darajasini belgilaydi. Fikr madaniyati mezonlari yoshlarda g'oyaviy bo'shliq paydo bo'lishining oldini oluvchi asosiy intellektual filtr vazifasini bajaradi.

Oilaviy mas'uliyat va gender-pedagogik kompetensiya mezonlari

Mazkur mezon Abdurauf Fitratning "Oila" asarida ilgari surilgan prinsiplarning bugungi kun tiliga transformatsiyasi asosida loyihalashtirilgan. Fitrat millatning barqarorligini oila a'zolarining o'z burchlarini mukammal bajarishi bilan baholagan. Bugungi kunda yosh oilalar o'rtasida ajrimlarning ko'payishi va farzand tarbiyasiga sovuqqonlik bilan qarash holatlari ushbu mezonning tarbiya tizimiga shoshilinch kiritilishini taqozo etmoqda.

Ushbu mezonning bosh indikatorlari – yoshlarning Oilaviy hayotga ijtimoiy-psixologik jihatdan tayyorligi darajasidir. Bu yerda yoshlarning oiladagi burch va majburiyatlarni anglaganligi, oilaviy nizolarni oqilona va muomala madaniyati doirasida hal qila olish kompetensiyasi o'lchanadi. Ikkinchi indikator – Ota-onalik mas'uliyati (Parental responsibility) va pedagogik savodxonlikdir. Jadidlar talab qilganidek, farzand tarbiyasini maktabga yoki ko'chaga tashlab qo'ymasdan, uning ruhiy va axloqiy rivojlanishiga oilada shaxsan vaqt ajratish, bolaning shaxsiyatini hurmat qilish ko'rsatkichi ushbu mezonning amaliy ifodasidir. Bu mezon yosh oilalar barqarorligini ta'minlash va an'anaviy oilaviy qadriyatlarni asrashda muhim indikator bo'lib xizmat qiladi.

Ijtimoiy-ma'naviy immunitet va fuqarolik pozitsiyasi mezonlari

Mahmudxo'ja Behbudiy va Munavvarqori Abdurashidxonov kabi jadid yetakchilari yoshlarni hech qachon loqayd va passiv bo'lishga yo'l qo'ymaganlar. Behbudiyning "Padarkush" dramasi va o'nlab maqolalari yoshlarni atrofda bo'layotgan voqea-hodisalarga befarq bo'lmaslikka, millat taqdiri uchun qayg'urishga chaqiradi. Zamonaviy tarbiya tizimida ushbu yondashuv yoshlarda ijtimoiy immunitetni o'lchash mezonlari sifatida olinadi.

Mazkur mezonning birinchi indikatorlari – yoshlarning Yot va destruktiv g'oyalarga (ekstremizm, ommaviy madaniyat, radikalizm) qarshi mafkuraviy barqarorligi hisoblanadi. Yoshlarning bunday buzg'unchi oqimlarga nisbatan nafaqat o'zida, balki o'z tengdoshlari orasida ham muassasizlik muhitini yarata olishi yuqori ijtimoiy immunitet belgisidir. Ikkinchi indikator – Ijtimoiy faollik va Vatanparvarlik (Active citizenship) darajasidir. Bu ko'rsatkich yoshlarning jamiyat hayotidagi, mahalladagi yoki ta'lim muassasasidagi ijtimoiy foydali loyihalarda, ko'ngillilar (volontyorlik) harakatlarida, ma'rifiy tadbirlarda o'z tashabbusi bilan ishtirok etishi orqali diagnostika qilinadi. Bu mezon yoshlarni loqaydlik va ijtimoiy befarqlik kabi illatlardan asrashga xizmat qiladi.

Kasbiy-ma'rifiy raqobatbardoshlik va ko'ptillilik mezonlari

Jadidlar o'z davrida dunyo sivilizatsiyasidan orqada qolmaslik uchun yoshlarning ham diniy, ham dunyoviy ilmlarni, texnika yutuqlarini, savdo va tadbirkorlik sirlarini mukammal egallashini talab qilganlar. Behbudiy andozasidagi "kamida to'rt tilni bilish" g'oyasi bugungi yoshlar tarbiyasining muhim ijtimoiy-pedagogik mezonlari bo'lishga to'liq loyiqdir.

Ushbu mezonning birinchi indikatorlari – yoshlarning Zamonaviy kasb-hunarlarni (xususan, raqamli texnologiyalar, IT, tadbirkorlik ko'nikmalarini) egallashga bo'lgan intilish va layoqatidir. Ilmli va kasbli shaxs hech qachon jinoyat ko'chasiga kirmaydi va yot oqimlar ta'siriga tushmaydi. Ikkinchi indikator – Ko'ptillilik (Multilingvism) va xalqaro muloqot madaniyatidir. Yoshlarning o'z ona tilini mukammal bilishi va ardoqlashi barobarida, global dunyoda raqobatbardosh bo'lish uchun xorijiy tillarni (ingliz, rus, xitoy va b.) yuqori darajada bilish ko'rsatkichi o'lchanadi. Bu mezon yoshlarning milliy ruhga sodiq qolgan holda jahon miqyosida muvaffaqiyat qozonishi, ya'ni global fuqarolik (Global citizenship) kompetensiyasini shakllantirish parametridir.

Xulosa. Dissertatsiya tadqiqotining ikkinchi bobi doirasida jadid mutafakkirlari g'oyalari asosida yoshlar tarbiya tizimini funksional loyihalashtirish mezonlarini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash natijasida quyidagi xulosalarga kelindi:

Zamonaviy sharoitda yoshlar tarbiyasi tizimini muvaffaqiyatli loyihalashtirish tarbiyaviy jarayonlarning har bir bosqichini, kutilayotgan natijalarni aniq, ob'ektiv va ilmiy o'lchanadigan mezonlar hamda indikatorlar vositasida baholashni taqozo etadi.

Jadid mutafakkirlari asarlaridagi "komil inson" konsepsiyasining invariant mohiyatini bugungi pedagogik diagnostika tiliga transformatsiya qilish orqali to'rtta strategik mezon (Fikr madaniyati, Oilaviy mas'uliyat, Ijtimoiy-ma'naviy immunitet va Kasbiy-ma'rifiy raqobatbardoshlik) va ularning funksional parametrlari ishlab chiqildi.

Abdulla Avloniyning "fikr tarbiyasi" asosida yaratilgan Fikr madaniyati mezonlari yoshlarda tanqidiy fikrlash va media savodxonlikni baholash imkonini bersa, Abdurauf Fitrat g'oyalariga tayangan Oilaviy mas'uliyat mezonlari yosh oilalar barqarorligi va ota-onalik kompetensiyasini diagnostika qilish mexanizmini yaratdi.

Mahmudxo'ja Behbudiy an'alariga tayangan Ijtimoiy immunitet hamda Kasbiy raqobatbardoshlik mezonlari yoshlarni global virtual tahdidlardan asrash, ularda vatanparvarlik va ko'ptillilik xislatlarini o'lchash imkonini beradi. Mazkur loyihalashtirilgan mezonlar va indikatorlar tizimi dissertatsiyaning uchinchi bobida amalga oshiriladigan tajriba-

sinov ishlarida o'quvchi va talabalar tarbiyaviylik darajasini matematik-statistik tahlil qilish uchun asosiy metodologik asbob (metodika) bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- [1] Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. – 464 b.
- [2] Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T.1. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 592 b.
- [3] Alimova D.A. Jadidchilik harakatining ijtimoiy-siyosiy va mafkuraviy asoslari. – Toshkent: Fan, 2000. – 180 b.
- [4] Qosimov B. Milliy uyg'onish: jasorat, ma'rifat, fidoiylilik. – Toshkent: Ma'naviyat, 2002. – 400 b.
- [5] Karimov N. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti. – Toshkent: Ma'naviyat, 2004. – 320 b.
- [6] Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. (Darslik). – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi Milliy kutubxona nashriyoti, 2005. – 304 b.
- [7] Allworth Edward. The Modern Uzbeks: From the Fourteenth Century to the Present: A Cultural History. – Stanford: Hoover Institution Press, 1990. – 342 p.
- [8] Khalid Adeeb. The Politics of Muslim Cultural Reform: Jadidism in Central Asia. – Berkeley: University of California Press, 1998. – 400 p.
- [9] Avloniy Abdulla. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: O'qituvchi, 1992. – 160 b.
- [10] Fitrat Abdurauf. Oila yoki oila boshqarish tartiblari. (Nashrga tayyorlovchi: B.Erali). – Toshkent: Ma'naviyat, 1998. – 112 b.
- [11] Behbudiy Mahmudxo'ja. Tanlangan asarlar. – Toshkent: Ma'naviyat, 2006. – 280 b.
- [12] Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Sano-standart, 2017. – 416 b.
- [13] Краевский В.В. Общие основы педагогики. – Москва: Академия, 2008. – 256 с.
- [14] Беспалько В.П. Принципы разработки педагогических систем. – Москва: Высшая школа, 1989. – 240 с.
- [15] UNESCO. Educational Assessment, Criteria, and Indicators for Quality Upbringing in the Information Age. – Paris: UNESCO Publishing, 2019. – 195 p.